

ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΝΕΟ-ΑΠΟΙΚΙΟΚΡΑΤΙΑΣ ΣΤΗΝ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ: ΓΗ ΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

Στράτος Γεωργούλας

Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Περίληψη

Η δήμευση της γης και η άρνηση χρήσης και πρόσβασης αποτελούν ένα από τα βασικά εργαλεία που χρησιμοποίησε ιστορικά το Ισραήλ για να καταλάβει την παλαιστινιακή γη και αποτελεί μία από τις βασικές αιτίες της συνεχιζόμενης εξαναγκασμένης μετανάστευσης των Παλαιστινίων σήμερα. Ενώ ορισμένες περιπτώσεις κατάσχεσης, κατεδάφισης ή παρεμποδισμένης πρόσβασης καλύπτονται από τα μέσα ενημέρωσης, αυτές οι αναφορές σπανίως επικεντρώνονται σε αυτές τις ενέργειες ως μέρος μιας ευρύτερης ισραηλινής πολιτικής αναγκαστικής μετακίνησης Παλαιστινίων. Σε όλα τα παραπάνω, η αντίσταση έρχεται φυσικά. Όμοια και η καταστολή. Η ισραηλινή πολιτική καταστολής της παλαιστινιακής αντίστασης εφαρμόζεται μέσω ενός συνδυασμού νομοθεσίας, σωματικής δύναμης και ψυχολογικής πίεσης, την καθιέρωση ενός περίπλοκου συστήματος κυριαρχίας και ελέγχου στον παλαιστινιακό λαό. Οι σοβαρές παραβιάσεις του διεθνούς δικαίου, όπως οι δολοφονίες, τα βασανιστήρια ή η υπερβολική χρήση βίας, αποσκοπούν στην τιμωρία όσων αντιτίθενται στο ισραηλινό καθεστώς και στηρίζουν ένα κλίμα φόβου για να αποτρέψουν τη μελλοντική αντίσταση.

Τα παραπάνω στηρίζονται σε υλικό που συγκέντρωσα κατά τη διάρκεια παραμονής μου εκεί, ως επισκέπτης Καθηγητής στο Πανεπιστήμιο της Βηθλεέμ.

Λέξεις κλειδιά: δήμευση, εξαναγκασμένη μετανάστευση, αντίσταση, καταστολή.

CRIMES OF NEOCOLONIALISM IN MODERN PALESTINE: LAND AND FREEDOM

Stratos Georgoulas

Professor, University of the Aegean

Abstract

Land confiscation and denial of use and access have been one of the main tools used historically by Israel to seize Palestinian land and constitutes one of the root causes of the ongoing forced population transfer of Palestinians today. While certain instances of confiscation, home demolitions or blocked access are covered by the media, these reports rarely contextualize these actions as part of a broader Israeli policy of forced displacement of Palestinians. To all above, resistance comes naturally. So, is suppression. The Israeli policy of suppression of Palestinian resistance is implemented through a combination of legislation, physical force, and psychological pressure. The main goal of this suppression goes beyond mitigating security threats or restoring public order, to establishing an intricate system of domination and control over the Palestinian people throughout Mandate Palestine. The combination of all these policies results in a widespread system of persecution against any kind of opposition to the illegal status quo; resistance is criminalized. Suppressing and criminalizing resistance does not only hinder Palestinian attempts to realize their rights, but

also facilitates the ongoing implementation of policies of colonization, apartheid, and forced displacement by Israel. Grave breaches of international law such as extrajudicial killings, torture, or excessive use of force, aim to punish anyone who opposes the Israeli regime and foster an atmosphere of fear to deter future resistance. This chapter, based on an in-site fieldwork, tries to present an analytical framework of the above, from 1948 to the present, reveals these state crimes of neocolonialism and will conclude to recommendations to the international community.

Key words: land confiscation, forced displacement, resistance, suppression

Εισαγωγή

Τον Φεβρουάριο του 2019, αποφάσισα να επισκεφθώ την Παλαιστίνη και το Πανεπιστήμιο της Βηθλεέμ, ως επισκέπτης καθηγητής μέσω του προγράμματος Erasmus. Η απόφασή μου προήλθε από την ανάγκη μου να δω με τα ίδια μου τα μάτια και να πάρω συνεντεύξεις από ανθρώπους που η καθημερινότητα τους είναι να μην μπορούν να ταξιδέψουν έξω από τη χώρα τους, να οδηγούν κατεστραμμένους δρόμους ενώ δίπλα τους υπάρχουν εθνικές οδοί που δεν μπορούν να ακολουθήσουν, να περνούν από ελέγχους Ισραηλινών στρατιωτών όταν θέλουν να μετακινηθούν από μια γειτονιά σε άλλη, να τους κλέβουν την περιουσία τους, να υψώνουν τείχη γύρω τους, να τους δέρνουν, βιάζουν και σκοτώνουν, να ζουν σε μια πραγματικά «ανοικτή φυλακή».

Εκεί συνάντησα τον Bilal, έναν συνάδελφο, ο οποίος είναι ιδιοκτήτης αυτοκινήτου με πράσινες πινακίδες και πράσινη κάρτα. Ο Bilal δεν μπορεί να πάει ούτε στην Ιερουσαλήμ ούτε στο αεροδρόμιο του Τελ Αβίβ. Αν θέλει να ταξιδέψει σε άλλη πόλη της Παλαιστίνης, ξοδεύει πολλές ώρες επειδή υπόκειται σε πολλούς ελέγχους από Ισραηλινούς στρατιώτες που ελέγχουν όλες τις περιοχές έξω από κάθε πόλη (και πολλές γειτονιές μέσα), σε κάθε πόλη). Ο Bilal είναι παντρεμένος με μια Παλαιστίνια από την Ιερουσαλήμ (που έχει ένα αυτοκίνητο με κίτρινες πινακίδες και μπλε κάρτα). Ο Bilal δεν μπορεί να πάει να δει τη γυναίκα του και τα δύο παιδιά του. Η σύζυγός και τα παιδιά του μπορούν να τον επισκεφθούν στη Βηθλεέμ, αλλά μπορούν να μείνουν εκεί μόνο μία νύχτα την εβδομάδα. Έχουν κανονίσει να συναντιούνται κάθε Πέμπτη. Αυτή είναι η συνηθισμένη ζωή τους ...

Όταν βρισκόμουν στη Βηθλεέμ, πήγα σε έναν καταυλισμό προσφύγων. «Γεννηθήκαμε εδώ, αλλά δεν θα πεθάνουμε εδώ». Αυτό είναι ό, τι οι πρόσφυγες, οι οποίοι εξακολουθούν να ζουν εδώ μου είπαν. Ο Καταυλισμός λειτουργεί 71 χρόνια τώρα. 16.000 άνθρωποι ζουν σε μια γη μικρότερη από μισό τετραγωνικό χιλιόμετρο. Περίπου 8 εκατομμύρια πρόσφυγες κατοικούν σε 95 αντίστοιχους καταυλισμούς, στην Παλαιστίνη και τις γειτονικές χώρες, ενώ η κυβέρνηση, τα πολιτικά κόμματα και η ακαδημία δεν μιλάνε γι' αυτά. Οι Ισραηλινοί στρατιώτες κάνουν τακτικά επιδρομές εκεί, δύο ή τρεις φορές την εβδομάδα, κτυπώντας, ακρωτηριάζοντάς, συλλαμβάνοντας και ακόμα σκοτώνοντας ανθρώπους (ακόμα και σε καταυλισμούς που βρίσκονται «μέσα» στην Παλαιστίνη). Κάθε «σπίτι» σε κάθε καταυλισμό στρατόπεδο έχει τους δικούς του μάρτυρες. Φωτογραφίες ή σχέδια υπάρχουν στους τοίχους των σπιτιών με τα πρόσωπά τους. Το τελευταίο που είδα, ένα 14χρονο παιδί, νεκρό. 71 χρόνια είναι πάρα πολλά, δύο γενιές που ζουν εκεί με την ελπίδα να δουν τα πραγματικά τους σπίτια κάποια στιγμή στο μέλλον. Μου ζήτησαν να περάσω ένα μήνυμα: «το να μιλάς για το δικαίωμα στην επιστροφή δεν είναι αρκετό. Θα πρέπει να ενεργήσουμε, για να συμβεί αυτό».

Όσο ήμουν στην Βηθλεέμ, ήθελα να ταξιδέψω σε άλλες πόλεις. Αρχικά, διάβασα μια πανεπιστημιακή μελέτη που έλεγε ότι 400 εκατομμύρια \$ είναι το ετήσιο κόστος της παλαιστινιακής οικονομίας από τις καθυστερήσεις των μετακινούμενων στα σημεία ελέγχου και των κατεστραμμένων δρόμων σε σχέση με τους δρόμους που χρησιμοποιούνται από τους Ισραηλινούς. Στη συνέχεια ταξίδεψα στη Ραμάλα (22 χιλιόμετρα από τη Βηθλεέμ) και πέρασα μία ολόκληρη μέρα για ένα ταξίδι μετ' επιστροφής. Οι συνάδελφοί μου αποφασίζουν να ακυρώσουν το (άλλο) ταξίδι μου στη Χεβρώννα. Δεν είναι ασφαλές για τη ζωή μου, μου είπαν. Ισραηλινοί στρατιώτες επιτέθηκαν στην πόλη. Μια άλλη συνηθισμένη μέρα.

Ένας συνάδελφος στο Πανεπιστήμιο μου είπε για τις ισραηλινές πολιτικές του απαρτχάιντ: το νερό και η γη. Με τον έλεγχο του νερού, ελέγχεται η ζωή. Μελέτες έχουν δείξει ότι η μέση χρήση νερού για τους Παλαιστίνιους είναι 73 λίτρα ενώ οι ισραηλινοί έποικοι έχουν 369 λίτρα ανά άτομο. Οι Ισραηλινοί ελέγχουν τον Ιορδάνη ποταμό και πηγές μέσα στην (ανεξάρτητη) Παλαιστίνη, προκαλώντας έτσι υποβάθμιση της ποιότητας ζωής ως συνειδητή πολιτική πρακτική.

Η χωρική πτυχή των πολιτικών του απαρτχάιντ είναι κάτι που γίνεται αντιληπτό από τους Παλαιστίνιους ως το πιο ακραίο κρατικό έγκλημα. Δεν είναι μόνο ο έλεγχος (700 κάμερες κλειστού κυκλώματος μόνο στην Παλιά Πόλη της Ιερουσαλήμ). Οι άνθρωποι είναι παγιδευμένοι στα εδάφη κατεχόμενα από το Ισραήλ, αλλά αρνούνται να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους. Στη συνέχεια, το κράτος δεν χορηγεί άδεια ανακαίνισης. Τα σπίτια καταρρέουν, οι κάτοικοι αποχωρούν. Ή ξαφνικά μια εβραϊκή οικογένεια έρχεται στο σπίτι τους. Στους κοινόχρηστους χώρους οι "επισκέπτες" κινούνται με όπλα. Τελικά θα φύγουν εξαιτίας του φόβου. Μια άλλη παλαιστινιακή οικογένεια πήγε σε ένα γάμο. Όταν η οικογένεια επέστρεψε στο σπίτι, είδε όλα τα υπάρχοντα έξω από το σπίτι και οι κλειδαριές αλλαγμένες. Οι "νέοι κάτοικοι" γιορτάζουν το νέο τους σπίτι τοποθετώντας την ισραηλινή σημαία στο σπίτι. Και, τέλος, ένας καλός Παλαιστίνιος φίλος τους λέει «να του μεταγράψουν το σπίτι και την περιουσία τους μου για να το προσέχω», δεδομένου ότι οι αστυνομικές ισραηλινές αρχές «ψάχνουν για σας και πιθανώς να σας συλλάβουν». Αναγκάζονται και το κάνουν ακόμα και όταν καταλαβαίνουν ότι ο συμπατριώτης «φίλος» είναι συνεργάτης των ισραηλινών.

Όλες οι παραπάνω περιπτώσεις, τις οποίες κατέγραψα στις συνεντεύξεις μου, αποτελούν μελέτες περιπτώσεων για την αναγκαστική μεταφορά και εκτόπιση Παλαιστίνιων. Η μετακίνηση ως αποτέλεσμα αφόρητων συνθηκών διαβίωσης που δημιουργούνται από την κατοχική δύναμη και οι οποίες οδηγούν τον πληθυσμό να εγκαταλείψει το συγκεκριμένο χώρο για να αναζητήσει κανονικότητα, ασφάλεια και ανάπτυξη αλλού. Ως αποτέλεσμα πολιτικών όπως οι θεσμοθετημένες διακρίσεις εις βάρος των Παλαιστίνιων, η δήμευση των εδαφών τους ή η απαγόρευση να χρησιμοποιούν ή να επωφελοούνται από τις εκτάσεις και τους φυσικούς τους πόρους, την κατεδάφιση των σπιτιών τους, την επιβολή εμποδίων στην κατασκευή - την άρνηση ανάπτυξης. Αλλά το πιο σημαντικό ως αποτέλεσμα της νεοαποικιακής κατάστασης στη σύγχρονη Παλαιστίνη και της εκδήλωσής της είναι οι αποικίες: το Ισραήλ εγκαθίδρυσε 236 αποικίες εντός του κατεχόμενου παλαιστινιακού εδάφους του 1967 και 224 αποικίες στη Δυτική Όχθη. 12 νέες αποικίες μόνο στην περιοχή της Ιερουσαλήμ. Ο αριθμός των ισραηλινών εποικιστών στο κατεχόμενο παλαιστινιακό έδαφος του 1967 έχει διπλασιαστεί από το 2000, φθάνοντας σήμερα σε 650.000, ελέγχοντας το 70% του συνολικού εδάφους.

Θεωρητική συζήτηση

Ο Μαρξ μας είπε ότι η αποικιοκρατία παρουσίασε τον καπιταλισμό με γυμνό τρόπο, απογύμνωσε τα πολύτιμα ρούχα της ευρωπαϊκής αστικής κοινωνίας (Marx 1973:324) και ο Sartre πρόσθεσε ότι η αποικιοκρατία αρνείται τα ανθρώπινα δικαιώματα στους ανθρώπους που υποτάσσονται από τη βία και τους κρατάει σε φτώχεια και άγνοια με τη βία, επομένως σε μια κατάσταση "υπανθρωπιάς" ... Εφόσον οι ντόπιοι είναι υπάνθρωποι, η Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων δεν ισχύει γι 'αυτούς, αντίθετα, αφού δεν έχουν δικαιώματα, εγκαταλείπονται χωρίς προστασία στις απάνθρωπες δυνάμεις, στους «σιδερένιους νόμους της οικονομίας» (Sartre 2001:3). Η οικονομία είναι μακράν το πιο συνηθισμένο εργαλείο που χρησιμοποιείται στον νεοαποικιοκρατία που ορίζεται ως μια περιγραφή των οικονομικών και άλλων ορίων που μια χώρα μπορεί να επιταχύνει την πολιτισμική αφομοίωση μιας ξένης επικράτειας. Οι πρακτικές της νεοαποικιοκρατίας μπορούν να πραγματοποιηθούν μεταξύ πολιτισμών χωρίς ιστορική αποικιακή σχέση όπως στην παρούσα περίπτωση. Η νεοαποικιοκρατία κυριαρχεί, αναλαμβάνοντας τον έλεγχο των πόρων και της χαμηλού - κόστους εργασίας από το νέο-αποικίες που γίνονται εξαρτώμενες στο ίδιο τους το έδαφος. Ένας πολύτιμος πόρος είναι η γη που είναι πολύτιμη στην περίπτωση μιας νεοαποικιοκρατικής πολιτείας που θέλει να πολλαπλασιάσει τον πληθυσμό της ενώ ταυτόχρονα οι πόροι της μειώνονται.

Καταπίεση, μετατόπιση και εποίκισμός μέσω δήμευσης γης

Η δήμευση της γης και η άρνηση χρήσης και πρόσβασης αποτελούν ένα από τα βασικά εργαλεία που χρησιμοποίησε ιστορικά το Ισραήλ για να καταλάβει την παλαιστινιακή γη και αποτελεί μία από τις βασικές αιτίες της συνεχιζόμενης εξαναγκασμένης μετανάστευσης των Παλαιστινίων σήμερα. Ενώ ορισμένες περιπτώσεις κατάσχεσης, κατεδάφισης ή παρεμποδισμένης πρόσβασης καλύπτονται από τα μέσα ενημέρωσης, αυτές οι μιντιακές αναφορές σπανίως επικεντρώνονται σε αυτές τις ενέργειες ως μέρος μιας ευρύτερης ισραηλινής πολιτικής αναγκαστικής μετακίνησης Παλαιστινίων. Η ισραηλινή πολιτική κατάσχεσης γης περιλαμβάνει μια σειρά μηχανισμών που αποσκοπούν στη μεταφορά παλαιστινιακής ιδιοκτησίας ή δικαιωμάτων ιδιοκτησίας, ιδίως της πρόσβασης σε γη, σε ισραηλινούς φορείς και αρχές, σιωνιστικές οργανώσεις όπως το Εβραϊκό Εθνικό Ταμείο και άτομα (BADIL 2017 b).

Η δήμευση γης και η άρνηση χρήσης και πρόσβασης στην Παλαιστίνη πραγματοποιήθηκε σε διάφορα στάδια και με διάφορους μηχανισμούς. Κατά τη διάρκεια της βρετανικής εντολής, προτάθηκε να εγγραφεί όλη η μη καλλιεργήσιμη γη στο όνομα του Ύπατου Αρμοστή της Παλαιστίνης, υπό την προϋπόθεση ότι θα χρησιμοποιηθεί για το καλό της κοινότητας (Kishk 1981). Μετά τον Πόλεμο του 1948, γνωστό ως «Νάκμπα» (καταστροφή στα αραβικά) και την βίαιη εκτόπιση πάνω από 750.000 Παλαιστίνιων, το Ισραήλ κατέλαβε το 78% του εδάφους της Παλαιστίνης (Isaac 2011). Μετά το 1948, το Ισραήλ, ως διάδοχος ηγεμόνας, «κληρονόμησε» όλη τη γη που είχε εγγραφεί στο όνομα του Ύπατου Αρμοστή από τη βρετανική κυβέρνηση, η οποία μετατράπηκε σε ισραηλινή «κρατική γη». Επιπλέον, όλοι οι Παλαιστίνιοι που εκτοπίστηκαν βίαια, κηρύχθηκαν «απόντες» και τα εδαφικά τους δικαιώματα μεταφέρθηκαν σε θεματοφύλακα. Μια σχεδόν πανομοιότυπη διαδικασία έλαβε χώρα μετά τον πόλεμο του 1967, όταν το Ισραήλ κατέλαβε το υπόλοιπο 22%

της γης της Παλαιστίνης. Το Ισραήλ επίσης διεκδίκησε ως «κρατική γη» όλη τη γη που είχε ορίσει η Ιορδανία ως τέτοια κατά τη διοίκησή της στη Δυτική Όχθη.

Μετά την κατοχή του 1967, το Ισραήλ προχώρησε στην απόκτηση ιδιωτικών παλαιστινιακών εδαφών στη σύγχρονη Παλαιστίνη εφαρμόζοντας ταυτόχρονα διάφορες προσεγγίσεις: απαλλοτριώσεις για ειδικούς σκοπούς, όπως στρατιωτική ή δημόσια χρήση, ζητώντας πρόσθετη έκταση ως «κρατική γη» και ιδιωτικές αγορές (BADIL n. d). Επίσης, το 1967, το Ισραήλ προσάρτησε 70,5 τ.χ. της Ανατολικής Ιερουσαλήμ, χρησιμοποιώντας το ένα τρίτο αυτής της γης για τις ισραηλινές αποικίες, κατά παράβαση του διεθνούς δικαίου. Σήμερα, το 87 τοις εκατό της Ανατολικής Ιερουσαλήμ χρησιμοποιείται από εποίκους (ΟCHA Οκτώβριος 2014). Όπως και με άλλες πολιτικές και πρακτικές που εισάγουν διακρίσεις, σκοπός είναι να μεταφερθούν με βίαιο τρόπο οι Παλαιστίνιοι μέσω της άρνησης χρήσης γης και περιουσίας τους.

Το 1995, οι συμφωνίες στο Όσλο διαιρούν τη Δυτική Όχθη σε περιοχή Α, η οποία περιλαμβάνει 17 % της Δυτικής Όχθης, περιοχή Β, 23 % της Δυτικής Όχθης, και περιοχή C, το υπόλοιπο 60 % της Δυτικής Όχθης (Ισραήλ Υπουργείο Εξωτερικών 1995). Οι συμφωνίες του Όσλο προέβλεπαν ότι η Παλαιστινιακή Αρχή ασκεί πλήρη έλεγχο των πολιτικών θεμάτων και των θεμάτων ασφάλειας στην περιοχή Α. Στην περιοχή Β, η Παλαιστινιακή Αρχή είναι αρμόδια για τα αστικά θέματα και τη δημόσια τάξη, αλλά οι αστυνομικές και στρατιωτικές λειτουργίες παραμένουν υπό τον έλεγχο του Ισραήλ. Ο τομέας C τελεί υπό πλήρη ισραηλινό στρατιωτικό και διοικητικό έλεγχο. Αυτή η περιοχή περιλαμβάνει όλες τις ισραηλινές αποικίες και σχετικές υποδομές, καθώς και ισραηλινά φυσικά καταφύγια και εθνικά πάρκα, στρατιωτικά πεδία βολής και το Τείχος (B'Tselem 2013). Χρησιμοποιώντας ένα ευρύ φάσμα στρατιωτικών εντολών και άλλων πρακτικών, το Ισραήλ κατασχάζει και αρνείται στους Παλαιστίνιους να χρησιμοποιούν και έχουν πρόσβαση στα εδάφη και τις περιουσίες τους σε ολόκληρη σχεδόν τη Δυτική Όχθη.

Ένας ακόμη "σύγχρονος" μηχανισμός κατάσχεσης γης γίνεται από μη κρατικούς φορείς. Για παράδειγμα, αρκετές επίσημες ισραηλινές αποικίες ιδρύθηκαν αρχικά από εποίκους και ιδιωτικούς οργανισμούς και επικυρώθηκαν αναδρομικά από το Ισραήλ. Αυτή η υποστήριξη είναι μερικές φορές άμεση, παρέχοντας προστασία ή υποδομή σε αυτά τα εδάφη. Στις 6 Φεβρουαρίου 2017, η Ισραηλινή Κνεσέτ ψήφισε τον νόμο περί ρυθμίσεων, νομιμοποιώντας περίπου 4.000 οικιστικές μονάδες σε 55 αποικιακούς θύλακες που οικοδομήθηκαν στην ιδιωτική παλαιστινιακή γη στη Δυτική Όχθη (BADIL 2017a, PHROC 2017). Ο νόμος αυτός αναδρομικώς νομιμοποίησε όλα τους αποικιακούς θύλακες που οικοδομήθηκαν σε ιδιωτική παλαιστινιακή γη υπό ισραηλινό νόμο, επιτρέποντας αποτελεσματικά την παράνομη απαλλοτρίωση της ιδιωτικής παλαιστινιακής γης.

Η εκ των πραγμάτων κατάσχεση της γης από μη κρατικούς φορείς και η εκ των υστέρων νομιμοποίηση είναι ένας τρόπος για να αποκτήσει το Ισραήλ τον έλεγχο των ιδιωτικών εδαφών χωρίς να παραβιάζει τους δικούς του νόμους. Δεδομένου ότι το Ισραήλ δεν μπορεί πάντα να κατασχέσει ιδιωτικά παλαιστινιακά εδάφη παρά μόνο μέσω συγκεκριμένης νομοθεσίας, επιτρέπει σε μη κρατικούς φορείς να το πράξουν, παρά την παραβίαση των ισραηλινών νόμων. Η συνεχιζόμενη ατιμωρησία που απολαμβάνουν οι εβραϊκοί-ισραηλινοί εποικιστές εμποδίζει τη δυνατότητα δίωξής τους και εφόσον το ίδιο το Ισραήλ δεν έχει άμεσο ρόλο στη δήμευση, απαλλάσσεται από κάθε ευθύνη. Ο μηχανισμός αυτός, συνεπώς, επιτρέπει την τακτική παράνομη κατάσχεση της παλαιστινιακής περιουσίας, η οποία δεν αμφισβητείται. Μόλις η γη

βρίσκεται υπό τον μόνιμο έλεγχο τους, το Ισραήλ νομιμοποιεί την κατάσταση και αποκτά την περιουσία μέσω της κατάσχεσης *de jure*.

Καταστολή και ποινικοποίηση ως απάντηση στην αντίσταση: "εγκλήματα" και εγκληματικότητα

Σε όλα τα παραπάνω, η αντίσταση έρχεται φυσικά. Ταυτόχρονα και η καταστολή της. Η ισραηλινή πολιτική καταστολής της παλαιστινιακής αντίστασης εφαρμόζεται μέσω ενός συνδυασμού νομοθεσίας, ισχύος και ψυχολογικής πίεσης. Ο κύριος στόχος αυτής της καταστολής είναι η καθιέρωση ενός περίπλοκου συστήματος κυριαρχίας και ελέγχου στον παλαιστινιακό λαό σε όλη τη σύγχρονη Παλαιστίνη. Οι σοβαρές παραβιάσεις του διεθνούς δικαίου, όπως τα βασανιστήρια ή η υπερβολική χρήση βίας, αποσκοπούν στην τιμωρία όσων αντιτίθενται στο ισραηλινό καθεστώς και στηρίζουν ένα κλίμα φόβου για να αποτρέψουν τη μελλοντική αντίσταση. Η επίθεση στην παλαιστινιακή κοινωνία των πολιτών και τα κινήματα για τα ανθρώπινα δικαιώματα, αφήνει τους Παλαιστίνιους χωρίς μηχανισμούς για να καταγγείλουν αυτές τις παραβιάσεις, να αναζητήσουν προστασία ή να οικοδομήσουν συνεκτικότητα και ενότητα ενάντια στο ισραηλινό καθεστώς. Οι ισραηλινές πολιτικές που αποσκοπούν στην υπονόμηση του Παλαιστινιακού πολιτισμού, της ταυτότητας και της εκπαίδευσης, επιβάλλουν ένα καθεστώς θεσμοθετημένων διακρίσεων και αναγκάζουν μια αίσθηση κατωτερότητας σε οποιαδήποτε πρωτοβουλία αμφισβητεί την επικρατούσα ισραηλινή αφήγηση, παραδόσεις και γλώσσα. Ο συνδυασμός όλων αυτών των επιμέρους πολιτικών οδηγεί σε ένα εκτεταμένο σύστημα δίωξης εναντίον οποιασδήποτε αντιπολίτευσης έναντι του παράνομου status quo. Η αντίσταση είναι ποινικοποιημένη. Η καταστολή και η ποινικοποίηση της αντίστασης δεν εμποδίζει μόνο τις παλαιστινιακές προσπάθειες να πραγματοποιήσουν τα δικαιώματά τους, αλλά διευκολύνει επίσης τη συνεχή εφαρμογή πολιτικών εποικισμού, απαρτχάιντ και εξαναγκαστικού εκτοπισμού.

Λαμβάνοντας υπόψη το νομικό πλαίσιο που εφαρμόζεται στην ισραηλινή καταστολή της παλαιστινιακής αντίστασης, μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι αυτή η πολιτική, καθώς και οι μεμονωμένες πράξεις και τα μέτρα που περιλαμβάνει, αποτελούν μερικές από τις σοβαρότερες παραβιάσεις και παραβιάσεις του διεθνούς δικαίου. Είτε μέσω της *de facto* είτε *de jure* δήμευσης, χρησιμοποιώντας τη βία, τη νομοθεσία ή την αναγνώριση των παράνομων ενεργειών των μη κρατικών φορέων, η δήμευση των γαιών αποτελεί πολιτική που παραβιάζει τους διεθνείς νόμους και αρχές. Η αναγκαστική μεταφορά του πληθυσμού είναι μια σοβαρή παραβίαση των Συμβάσεων της Γενεύης και θα μπορούσε ακόμα και να αποτελέσει ένα διεθνές έγκλημα. Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 8 του Καταστατικού της Ρώμης για το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο, απαγορεύεται «η άμεση ή έμμεση μετακίνηση από την κατοχική δύναμη τμημάτων του δικού της άμαχου πληθυσμού στο έδαφος που κατέχει ή η απέλαση ή η μεταφορά όλων ή μερών του πληθυσμού του κατεχόμενου εδάφους εντός ή εκτός αυτού του εδάφους».

Συμπέρασμα

Σύμφωνα με τον Moughrabi (1992) ο πόλεμος του Ισραήλ εναντίον των Παλαιστίνιων διεξάγεται σε τρία επίπεδα. Ένα επίπεδο έχει σχεδιαστεί για να παράγει «κοινωνικό θάνατο» στα «παράνομα» παλαιστινιακά σύμβολα, ενώ οι Παλαιστίνιοι συνεχίζουν να επιδεικνύουν αυτά τα σύμβολα ως τρόπο επιβεβαίωσης της εθνικής τους

ταυτότητας. Ένα δεύτερο επίπεδο είναι η «πολιτική αστυνόμευση», σχεδιασμένη να παράγει «πολιτικό θάνατο». Το τρίτο επίπεδο έχει σχεδιαστεί για να παράγει «οικονομικό θάνατο» προσπαθώντας να ελέγξει τις υποδομές και να κατασχεθεί η γη. Αυτό το επίπεδο είναι το επίκεντρο του παρόντος κειμένου, όπως είναι και το κεντρικό στοιχείο της σύγχρονης ζωής και του πεπρωμένου των Παλαιστινίων και του Ισραήλ. Είναι εύκολο να συμπεράνουμε πώς τα δύο πρώτα επίπεδα του «πολέμου» παράγουν αντίσταση που ποινικοποιείται από τις αρχές. Ωστόσο, είναι σημαντικό να δείξουμε ότι το τρίτο, «κρυμμένο» επίπεδο πολέμου παράγει τα ίδια αποτελέσματα. Είναι σημαντικό να δείξουμε την κεντρικότητα του επιπέδου αυτού και των επιπτώσεών του. Αλλά είναι εξίσου σημαντικό να «χρησιμοποιήσουμε» αυτήν την κρίσιμη «μελέτη περίπτωσης» προκειμένου να αναστοχαστούμε τις επιστημονικές μας μελέτες. Τι είναι το έγκλημα και ποιες είναι οι πραγματικές αιτίες σε αυτήν την περίπτωση; Κατά συνέπεια, πρέπει να αποκαλύψουμε και να πολεμήσουμε ενάντια στα πραγματικά εγκλήματα της εποχής μας (που προκαλούν κοινωνική βλάβη στην ελευθερία, τη δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα) και, στην περίπτωση αυτή, τα κρατικά εγκλήματα της νεοαποικιοκρατίας και να προσπαθούμε να παρουσιάσουμε μια λύση και μια απάντηση στο ερώτημα «τι πρέπει να γίνει».

Η «γλώσσα» του ερευνώμενου είναι πολύ σημαντική όταν προσπαθούμε να κάνουμε μια εθνογραφική μελέτη περίπτωσης και αυτή θα πρέπει να παρουσιάζεται τόσο ωμή όσο χρειάζεται. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, αισθάνομαι υποχρεωμένος να χρησιμοποιήσω τη «γλώσσα» του ερευνώμενου και ως προς τις «συστάσεις προς τη διεθνή κοινότητα και την κοινωνία των πολιτών» σύμφωνα με ένα φυλλάδιο που δημοσιεύθηκε από το Κέντρο Πληροφόρησης για τους Παλαιστίνιους Πρόσφυγες και τα Δικαιώματα τους (BADIL 2014) το οποίο μου δόθηκε κατά την επίσκεψή μου εκεί στο Κέντρο αυτό. Οι «συστάσεις» αυτές αναφέρονται στην αντιμετώπιση των βασικών αιτιών της συνεχιζόμενης βίαιης εκτόπισης Παλαιστινίων από τον Ισραήλ. Καλεί τη διεθνή κοινότητα να αναπτύξει μηχανισμούς και να λάβει αποτελεσματικά μέτρα για να συμμορφωθεί το Ισραήλ με το διεθνές δίκαιο. Η ευθύνη για σωματικούς και ψυχικούς τραυματισμούς, απώλειες ζωών και περιουσιακών στοιχείων θα πρέπει να αναδειχθεί μέσω επιστημονικών ερευνών, διασφαλίζοντας τη δίωξη εκείνων που είναι ένοχοι για σοβαρές διεθνείς παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του ανθρωπιστικού δικαίου. Επίσης ζητούμενο είναι η βελτίωση των μηχανισμών αντίδρασης εστιάζοντας τις προσπάθειες όχι μόνο στη βραχυπρόθεσμη βοήθεια έκτακτης ανάγκης, αλλά και στην πρόληψη του αναγκαστικού εκτοπισμού μέσα από την υποχρέωση κυβερνήσεων να σταματήσουν τη διπλωματική, στρατιωτική και οικονομική υποστήριξη και συνεργασία με το κράτος του Ισραήλ και την ανάπτυξη ενός κινήματος αλληλεγγύης, υποστηρίζοντας μια ολοκληρωμένη λύση που βασίζεται στα ανθρώπινα δικαιώματα, διασφαλίζοντας τα θεμελιώδη δικαιώματα των Παλαιστινίων (αυτοδιάθεση, επιστροφή και ισότητα), πιέζοντας τις κυβερνήσεις να τα παρέχουν στους Παλαιστίνιους συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που βρίσκονται στην εξορία. Οι ενέργειες που πρέπει να γίνουν είναι εκστρατείες ευαισθητοποίησης ενάντια στην ισραηλινή προπαγάνδα και τις παραβιάσεις και η διασφάλιση της αποκατάστασης των Παλαιστίνιων- θυμάτων, μέσω πρακτικών μέτρων για τη διευκόλυνση της αποκατάστασης στέγασης και ιδιοκτησίας και της αποζημίωσης από το Ισραήλ.

Το βασικό όμως είναι εμείς, οι ερευνητές - κοινωνικοί επιστήμονες θα πρέπει να κοιτάξουμε αναστοχαστικά τον εαυτό μας και τη δουλειά μας και να απαντήσουμε στην κύρια ερώτηση χωρίς φόβο, τεμπελιά ή αδιαφορία: Με ποιον είμαστε;

Αναφορές

- BADIL (2013), *Israeli Land Grab and the Forced Population Transfer of Palestinians: A Handbook for Vulnerable Individuals and Communities*, 12 June 2013, available at: https://www.badil.org/phocadownloadpap/Badil_docs/publications/handbook2013eng.pdf.19
- BADIL (2014), *Forced population transfer: the displacement of Palestinians in the Israeli Policies*, brochure, July 2014
- BADIL (2017a), "Israel's 'Regularization Law' is an act of legalization of its colonization policies," 10 February 2017, available at: <http://www.badil.org/en/publication/press-releases/86-2017/4731-pr-en-100217-11.html>
- BADIL (2017b), *Forced population transfer: the case of Palestine*, Working paper 21, October 2017
- BADIL and Centre on Housing Rights and Evictions, *Ruling Palestine: A History of the Legally Sanctioned Jewish-Israeli Seizure of Land in Palestine*, 78, available at: http://www.badil.org/phocadownloadpap/Badil_docs/publications/Ruling%20Palestine.pdf
- B'Tselem, (2013), "Taking control of land and designating areas off-limits to Palestinian use," 30 Oct 2013, available at: http://www.btselem.org/area_c/taking_over_land.
- Isaac, J. (2011), *The Israel-Palestine Conflict: Parallel Discourses*, University of California Los Angeles Center for Middle East Development Series 1st ed.
- Israel Ministry of Foreign Affairs (1995), *Israel-Palestinian Interim Agreement Maps*, 28 September 1995, available at: http://www.mfa.gov.il/MFA_Graphics/MFA%20Gallery/1995/9/MFAJ01v30.jpg
- Kishk, B. A. (1981), Arab Lands and Israeli Policy, *Journal of Palestine Studies*, Vol 11, No 1, pp. 127-135.
- Knesset, (n.d.), *The State of Israel as a Jewish State*, available at: <http://knesset.gov.il/constitution/ConstMJewishState.htm>
- Marx, K. (1973), *Surveys from exile: political writings* Vol. 2, trans Ben Fowkes and Paul Jackson, Harmondsworth, Penguin.
- Moughrabi, F. (1992), Israeli control and Palestinian resistance, *Social Justice*, Vol 19, No 3, pp. 46-62.
- OCHA oPt (2014), *Continued settlement activity in East Jerusalem*, 30 September 2014, available at: <https://www.ochaopt.org/content/continued-settlement-activity-east-jerusalem>.
- Palestinian Human Rights Organizations Council (PHROC) (2017), *PHROC Calls for Immediate Action by International Community on Israel's 'Regularization'*

Law, 9 February 2017, available at:
<http://www.alhaq.org/advocacy/targets/palestinian-human-rights-organizations/1103-phroc-calls-for-immediate-action-by-international-community-on-israels-regularization-law>.

Sartre, J. P. (2001), *Colonialism and Neocolonialism*, Routledge.